

Oplegnotitie open standaarden, lijsten

Vergadering: Forum Standaardisatie woensdag 2 oktober 2024

Agendapunt: 3

Documentnummer: FS-20241002.3

Aan: Forum Standaardisatie

Van: Stuurgroep Open Standaarden

Datum: 20 september 2024

Versie: 1.0

Bijlagen: FS-20241002.3A-Forumadvies-NL-LOM-verwijderen
FS-20241002.3B-intakeadvies-TOOI
FS-20241002.3C-intakeadvies-MDTO
FS-20241002.3D-intakeadvies-versiewijziging-NLGov-REST-API-Design-Rules

Rechten: [CC0 publieke domeinverklaring](#)

Ter besluitvorming

3A. Betere gegevensuitwisseling: NL LOM niet meer verplichten, maar aanbevelen aan de overheid (Forumadvies)

[Bijlage: FS-20241002.3A-Forumadvies-NL-LOM-verwijderen]

De standaard NL LOM bevordert de herbruikbaarheid van onderwijsmateriaal en is bewezen nuttig. Draagvlak en adoptie krijgt de standaard buiten de onderwijssector echter weinig, ondanks de langdurige verplichting ervan via de 'Pas toe of leg uit'-lijst. Een verplichting is daarmee niet meer nodig, maar het aanbevelen van de standaard onderschrijft de aantoonbare meerwaarde ervan binnen en buiten de onderwijssector.

Vraag aan Forum Standaardisatie om in te stemmen met het volgende advies aan het OBDO:

De standaard **NL LOM** voor het beschrijven van onderwijsmaterialen niet meer te verplichten aan de overheid door deze te verwijderen van de 'pas toe of leg uit'-lijst en deze te plaatsen op de lijst aanbevolen standaarden (betere gegevensuitwisseling).

Achtergrond

Het draagvlak voor en adoptie van NL LOM buiten de onderwijssector blijft beperkt. Ook de uitbreiding van het werkingsgebied van NL LOM buiten de onderwijssector blijft beperkt, ondanks langdurige verplichting via 'Pas toe of leg uit'-lijst. Daarmee lijkt het verplichten van NL LOM via de 'Pas toe of leg uit'-lijst niet meer een passend middel om de adoptie van NL LOM door de overheid te bevorderen. Experts zien wel meerwaarde in het blijven stimuleren van de adoptie van NL LOM voor een toekomstige verbreding van het gebruik van NL LOM binnen en buiten de onderwijssector.

Belang van de standaard: betere gegevensuitwisseling

NL LOM draagt bij aan betere gegevensuitwisseling en herbruikbaarheid van onderwijsmaterialen doordat NL LOM onderwijsmaterialen, zowel nationaal als internationaal vindbaar en onderling vergelijkbaar maakt.

Hoe is het proces verlopen?

Het bureau Forum Standaardisatie heeft op 26 oktober besloten de verwijderingsprocedure van NL LOM te hervatten, nadat bleek dat er geen duidelijke uitbreiding van de standaard buiten de onderwijssector zichtbaar was geworden. Dit besluit is in lijn met het expertadvies van 4 februari 2021 om deze verwijdering opnieuw te overwegen wanneer de activiteiten eind 2022 nog niet hebben geleid tot het resultaat dat meer organisaties (buiten de onderwijssector) de standaard hebben geadopteerd.

Het [expertadvies](#) van 16 april 2024 is van 7 juni tot 15 juli 2024 ter openbare consultatie gepubliceerd op internetconsultatie.nl.

Over de standaard

NL LOM is een standaard voor het beschrijven van onderwijsmaterialen. NL LOM bevordert de herbruikbaarheid van onderwijsmateriaal door deze beter vindbaar te maken aan de hand van beschrijvingen (metadata).

3B. Betere gegevensuitwisseling: TOOI verplichten aan de overheid (Intakeadvies)

[Bijlage: FS-20241002.3B-intakeadvies-TOOI]

Overheidsinformatie wordt beter vindbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar als data en metadata in een gemeenschappelijke taal worden gedefinieerd. De samenleving heeft ook steeds meer behoefte aan samenhangende overheidsinformatie uit verschillende bronnen. Zolang deze niet uniform worden ontsloten, kan in deze behoefte niet of slechts tegen hoge kosten worden voorzien. TOOI voorziet in deze behoefte door als kennismodel overheidsinformatie uniform en machineleesbaar te beschrijven.

Vraag aan Forum Standaardisatie om in te stemmen met het volgende advies:

De standaard **TOOI** in procedure te nemen voor opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst. Een volledig expertonderzoek is aangewezen om de standaard te toetsen aan de criteria voor opname op de lijst (betere gegevensuitwisseling).

Achtergrond

De meerwaarde van het TOOI-kennismodel zit in het beter vindbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar maken van officiële overheidsinformatie door gebruik van een gemeenschappelijke taal (semantiek). Het zorgt daarmee voor een betere informatiehuishouding binnen de overheid. Ook leidt het tot een kostenbesparing, doordat informatie over bijvoorbeeld overheidsorganisaties in TOOI centraal beheerd wordt en dus niet op meerdere plekken hoeft te worden bijgehouden. Het onderhouden van informatie op meerdere plaatsen kost tijd en kan ten koste gaan van de kwaliteit van die informatie.

TOOI is vrij beschikbaar en aan het gebruik van TOOI zijn geen kosten verbonden.

Belang van de standaard: betere gegevensuitwisseling

De [Thesauri en Ontologieën voor Overheidsinformatie](#) (TOOI) draagt bij aan een betrouwbare en wendbare informatievoorziening binnen de overheid en aan een transparante communicatie vanuit de overheid naar burger, bedrijf en professional.

Met TOOI verbetert bijvoorbeeld de volledigheid en nauwkeurigheid van de zoekresultaten op officiële bekendmakingen.nl en de Woo-index, en van de attenteringen aan de burger door Berichten over uw Buurt via MijnOverheid.

TOOI zorgt voor een betere gebruikerservaring van burger, bedrijf en professional, die overheidsinformatie uit verschillende bronnen beter kan vinden en in samenhang kan begrijpen doordat die bronnen gebruik maken van dezelfde begrippen.

Hoe is het proces verlopen?

Op 1 maart 2024 heeft KOOP (onderdeel van Logius) TOOI aangemeld om te toetsen of de standaard geschikt is om te verplichten aan de overheid via plaatsing op de 'Pas toe of leg

uit'-lijst van Forum Standaardisatie. TOOI en de standaard MDTO zijn parallel aangemeld bij het Forum op verzoek van Bureau Forum Standaardisatie (BFS) om mogelijke overlap van TOOI en MDTO in het functioneel toepassingsgebied zo vroeg mogelijk gedurende de vervolprocedure inzichtelijk te hebben.

Op 25 april 2024 heeft een intakegesprek plaatsgevonden met de indieners, procedurebegeleider InnoValor Advies en Bureau Forum Standaardisatie.

Over de standaard

TOOI is een kennismodel, zo veel mogelijk gebaseerd op authentieke informatie uit wet- en regelgeving en het overheidsdomein, om overheidsinformatie uniform en machineleesbaar te beschrijven. De standaard richt zich op semantische interoperabiliteit: het eenduidig beschrijven en persistent identificeren van overheidsorganisaties, overheidsinformatie en hun onderlinge relaties.

TOOI is geen metadatastandaard, in die zin dat TOOI niet voorschrijft welke metadata moeten worden gebruikt om bepaalde informatie te beschrijven. TOOI is functioneel echter wél bedoeld om als referentiemodel te dienen dat gebruikt kan worden voor de specificatie van metadatastandaarden.

TOOI is een standaard om overheidsorganisaties, begrippen en objecten met hun eigenschappen en relaties machineleesbaar te identificeren voor informatiesystemen die officiële overheidsinformatie publiceren of uitwisselen met andere informatiesystemen.

KOOP (onderdeel van Logius) beheert TOOI.

3C. Betere gegevensuitwisseling: MDTO verplichten aan de overheid (Intakeadvies)

[Bijlage: FS-20241002.3C-intakeadvies-mdto]

De samenleving heeft er baat bij als overheidsinformatie duurzaam toegankelijk is. Het eenduidig vastleggen en uitwisselen van metadatagegevens is hiervoor noodzakelijk en wordt verplicht door de Archiefregeling. De standaard MDTO voorziet hierin, waarmee aan deze verplichting kan worden voldaan.

Vraag aan Forum Standaardisatie om in te stemmen met de volgende adviezen:

De standaard voor het vastleggen en uitwisselen van eenduidige metagegevens **MDTO** in procedure te nemen voor opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst. Een volledig expertonderzoek is aangewezen om de standaard te toetsen aan de criteria voor opname op de lijst (betere gegevensuitwisseling).

Achtergrond

Met MDTO heeft de overheid een instrument om metagegevens – die een belangrijke bijdrage leveren aan de duurzame toegankelijkheid van informatie - op een gestructureerde manier vast te kunnen leggen.

MDTO is de opvolger van het Toepassingsprofiel Metagegevens Lokale Overheden (TMLO) en het Toepassingsprofiel Metagegevens Rijksoverheid (TMR). In het gebruik van deze profielen werden een aantal knelpunten gesignaleerd waar MDTO aan tegemoet komt, waaronder meer vrijheden voor organisaties om te bepalen welke attributen van belang zijn voor duurzame toegankelijkheid. MDTO biedt overheidsorganisaties meer keuzes bij het toepassen van MDTO. Een grotere keuzevrijheid biedt organisaties meer ruimte om het gesprek aan te gaan met leveranciers.

Belang van de standaard: betere gegevensuitwisseling

[Metagegevens voor duurzaam toegankelijke overheidsinformatie](#) (MDTO) draagt bij aan de duurzame toegankelijkheid van overheidsinformatie. Dat wil zeggen dat overheidsinformatie vindbaar, beschikbaar, leesbaar, interpreteerbaar en betrouwbaar is; nu en in de toekomst. Overheidsinformatie die niet duurzaam toegankelijk is, is niet in lijn met de in de Archiefwet genoemde belangen van de overheidsorganisatie, de burger en de historicus-onderzoeker.

De [Archiefregeling](#) verplicht elke overheidsorganisatie een metagegevensschema vast te leggen en aan elk blijvend te bewaren informatieobject bepaalde metagegevens te koppelen ([Artikel 19](#), alleen van toepassing op blijvend te bewaren informatie). MDTO helpt om aan deze verplichting te voldoen. Met MDTO heeft de overheid een instrument om metagegevens die hier specifiek aan bijdragen op een gestructureerde manier vast te kunnen leggen.

Hoe is het proces verlopen?

Op 1 maart 2024 heeft KOOP (onderdeel van Logius) TOOI aangemeld om te toetsen of de standaard geschikt is om te verplichten aan de overheid via plaatsing op de 'Pas toe of leg uit'-lijst van Forum Standaardisatie. TOOI en de standaard MDTO zijn parallel aangemeld bij het Forum op verzoek van Bureau Forum Standaardisatie (BFS) om mogelijke overlap van TOOI en MDTO in het functioneel toepassingsgebied zo vroeg mogelijk gedurende de vervolgpprocedure inzichtelijk te hebben.

Op 25 april 2024 heeft een intakegesprek plaatsgevonden met de indieners, procedurebegeleider InnoValor Advies en Bureau Forum Standaardisatie.

Over de standaard

MDTO) is een standaard voor het eenduidig vastleggen en uitwisselen van metagegevens om de duurzame toegankelijkheid van overheidsinformatie mogelijk te maken.

De standaard bestaat uit meerdere modules en beschrijft de syntax en structuur van metagegevens die voldoen aan door het Nationaal Archief vooropgestelde en door de redactiegroep en Standaardisatieraad geaccordeerde criteria.

Het Nationaal Archief beheert MDTO.

3D. Betere gegevensuitwisseling: nieuwe versie (2.0) NLGov REST API Design Rules verplichten aan de overheid (Intakeadvies)

[Bijlage: FS-20241002.3D-intakeadvies-versiewijziging-NLGov-REST-API-Design-Rules]

De overheid ontsluit gegevens en applicaties steeds vaker met REST API's. Dankzij NLGov REST API Design Rules kunnen en moeten ontwikkelaars van REST API's voor de overheid deze met een uniforme en voorspelbare structuur ontwikkelen. En dat is wel zo prettig voor andere ontwikkelaars die er gebruik van willen maken. Dankzij deze regels blijft het makkelijk voor organisaties om gegevens met elkaar uit te wisselen.

Vraag aan Forum Standaardisatie om in te stemmen met de volgende adviezen:

Het toetsen van de standaard voor tweedimensionale ontwerptekeningen **NLGov REST API Design Rules** in de nieuwe versie (versie 2.0) te blijven verplichten aan de overheid ('Pas toe of leg uit'-verplichting) (betere gegevensuitwisseling).

Daarbij ook na te gaan of de beheerorganisatie Logius het predicaat 'uitstekend beheer' voor NLGov REST API Design Rules kan worden toegekend. De beheerorganisatie hoeft aankomende versies daarmee niet meer volledig ter toetsing voor te leggen aan het Forum Standaardisatie.

Achtergrond

De wijzigingen in de nieuwe versie breiden de uniformiteit en eenduidigheid in het gebruik van REST API's verder uit. Dit bevordert de interoperabiliteit tussen verschillende implementaties en voorkomt dat ontwikkelaars die met API's van de overheid moeten werken steeds opnieuw het wiel moeten uitvinden. Bovendien draagt de nieuwe versie bij aan het verbeteren van de veiligheid van systemen door de toevoeging en verplichtstelling van de module "Transport Security".

De nieuwe versie is het uitgangspunt voor de realisatie van API's voor zowel het programma "Data bij de Bron" als het "Federatief Data Stelsel".

Belang van de standaard: betere gegevensuitwisseling

De standaard [NLGov REST API Design Rules](#) helpt ontwikkelaars van REST API's (koppelvlakken over internet voor het bevragen van databronnen) op een uniforme en voorspelbare manier te ontwerpen. REST API's van de overheid krijgen tijdens het ontwerp en de ontwikkeling ervan door toepassing van deze standaard een meer eenduidige structuur, wat wildgroei aan structuren voorkomt. De nieuwe versie van de standaard NLGov REST API Design Rules draagt bij aan het verder bevorderen van de consistentie in het gegevenslandschap bij de digitale overheid. Dit zorgt voor een betere gegevensuitwisseling tussen overheidsorganisaties onderling en met bedrijven en burgers en een betere dienstverlening van de overheid aan burgers en bedrijven.

Hoe is het proces verlopen?

Op 2 februari 2024 heeft Logius de NLGov REST API Design Rules in de versie 2.0 aangemeld om te toetsen of deze versie geschikt is om te blijven verplichten aan de overheid ('Pas toe of leg uit'-verplichting).

Op 18 april 2024 heeft een intakegesprek plaatsgevonden met de indiener, procedurebegeleider InnoValor Advies en Bureau Forum Standaardisatie.

Over de standaard

De standaard NLGov REST API Design Rules geeft een verzameling basisregels (design rules) voor structuur en naamgeving waarmee de overheid op een uniforme en eenduidige manier REST-API's kan aanbieden. Hierdoor wordt het voor ontwikkelaars eenvoudiger om betrouwbare applicaties te bouwen met API's.

Ter kennisname

3E. nieuwe versies standaarden (uitstekend beheer)

[Bijlage: geen]

Beheerorganisaties die het predicaat 'uitstekend beheer' hebben toegekend gekregen voor een of meerdere standaarden op de 'pas toe of leg uit'-lijst en/of de lijst aanbevolen standaarden hoeven nieuwe versies van deze standaarden niet aan te melden voor toetsing (mits de nieuwe versie hetzelfde functioneel toepassingsgebied heeft als de versie die op de lijst staat).

Sinds de laatste Forum-vergadering zijn de volgende standaarden met een nieuwe versie door hun beheerders met uitstekend beheer voor deze standaarden aangemeld voor plaatsing op de lijsten.

MIM (versie 1.2)

Op 18 juni 2024 heeft Geonovum bij het bureau Forum Standaardisatie de standaard [Metamodel voor informatiemodellering](#) (kortweg: MIM) aangemeld om deze in de nieuwe versie (1.2) te blijven aanbevelen aan de overheid via plaatsing op de lijst aanbevolen standaarden.

MIM is een standaard die dient als gemeenschappelijk vertrekpunt voor het opstellen van conceptuele en logische informatiemodellen. Toepassing van MIM maakt informatiemodellen en de daarop gebaseerde standaarden voor gegevensuitwisseling meer compatibel. MIM voorziet in duidelijke afspraken over het vastleggen van gegevensspecificaties maar biedt ook ruimte aan de verschillende niveaus van modellering.

Deze versie (1.2) is een y-versie en bevat een flink aantal verbeterpunten. Deze wijzigingen zijn backwards compatible. Deze zijn te vinden op [MIM - Metamodel Informatie Modelling \(geostandaarden.nl\)](#)

Het Bureau Forum Standaardisatie heeft op 26 juni 2024 [geconstateerd](#) dat de wijzigingen in de nieuwe versie van de standaard geen dusdanige impact heeft dat een separate toetsingsprocedure nodig is. Forum Standaardisatie ziet in de aangeleverde gegevens geen reden een toetsingsprocedure te starten voor de versiewijziging en blijft de standaard MIM in de nieuwe versie 1.2 aanbevelen aan de overheid.

SIKB0101 (versie 14.9)

Op 19 augustus 2024 heeft Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB) bij het bureau Forum Standaardisatie de standaard [SIKB0101](#) aangemeld om deze in de nieuwe versie (14.9) te blijven verplichten aan de overheid via plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst.

SIKB0101 beschrijft afspraken over het uitwisselen van informatie over de bodemopbouw en over de kwaliteit van (grond)water en (water-)bodem. Met name hoe het importeren en exporteren van de informatie verloopt via vaste bestandsformaten, tabellen en protocollen. Hierdoor kunnen biologen, marktpartijen en overheidsorganisaties effectief samenwerken voor een beter bodembeheer.

Binnen versie 14.9 zijn enkele aanpassingen doorgevoerd ten behoeve van fase 2 van de BRO (Milieukwaliteit) en de inwerkingtreding van de omgevingswet. Dit betreft onder andere de mogelijkheid om voor een zorgmaatregel ook aan te geven op welke diepte deze van toepassing is; het toevoegen van attributen en een domeintabel bij de bestaande entiteit saneringscontour; het toevoegen van het veld documenttype aan document; en het toevoegen van een nieuw attribuut "bevoegd gezag" op locatieniveau (dossier) en saneringscontour, inclusief een geheel nieuwe domeintabel. Tot slot zijn er enkele wijzigingen doorgevoerd in domeinwaarden.

De wijziging betreft een Y-wijziging, dus de impact is beperkt. De backwards compatibility is geborgd. Het gaat enkel om een uitbreiding van de standaard met niet-verplichte entiteiten of attributen.

Het Bureau Forum Standaardisatie heeft op 20 augustus 2024 [geconstateerd](#) dat de wijzigingen in de nieuwe versie van de standaard geen dusdanige impact heeft dat een separate toetsingsprocedure nodig is. Forum Standaardisatie ziet in de aangeleverde gegevens geen reden een toetsingsprocedure te starten voor de versiewijziging en blijft de standaard SIKB0101 in de nieuwe versie 14.9 verplichten aan de overheid.

SIKB0102 (versie 4.4)

Op 19 augustus 2024 heeft SIKB de standaard [SIKB0102](#) bij het bureau Forum Standaardisatie aangemeld om deze in de nieuwe versie (4.4) te blijven verplichten aan de overheid via plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst.

Met SIKB0102 kunnen overheden en bedrijven gestandaardiseerde archeologische informatie uitwisselen. Dankzij het gebruik van de SIKB0102-uitwisselingsstandaard zijn archeologische onderzoeksgegevens voor iedereen online beschikbaar. Deze gegevens zijn transparant opgezet en beschreven, wat ten goede komt aan het vertrouwen in de kwaliteit van de beschikbare digitale documentaties. Het koppelen van verschillende datasets - bijvoorbeeld in het kader van een synthetiserend onderzoek - wordt vereenvoudigd. Hierdoor kan er met 2 van 3 minder inspanning meer kenniswinst worden geboekt. Bedrijfsprocessen lopen efficiënter in een digitaal traject dan in een analog traject.

Binnen versie 4.4 zijn aanpassingen in verschillende domeintabellen doorgevoerd die voor een groot deel samenhangen met wijzigingen in het Archeologisch Basisregister (ABR). Daarnaast is de gemeentelijke herindeling per 1 januari 2023 doorgevoerd en is de indeling in kaartbladen aangepast aan de wijzigingen die volgen uit de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT). De documentatie bij het model is aangepast naar de ontkoppeling van versie beheer op het model en de domeintabellen. Ter verduidelijking is ervoor gekozen om

het versienummer met een 'Y' op te hogen. Inhoudelijk zijn er geen aanpassingen in het model zelf (XSD).

De wijziging betreft een Y-wijziging, dus de impact is beperkt. De *backwards compatibility* is geborgd, het gaat enkel om een uitbreiding van de standaard met niet-verplichte entiteiten of attributen.

Het Bureau Forum Standaardisatie heeft op 23 augustus 2024 [geconstateerd](#) dat de wijzigingen in de nieuwe versie van de standaard geen dusdanige impact heeft dat een separate toetsingsprocedure nodig is. Forum Standaardisatie ziet in de aangeleverde gegevens geen reden een toetsingsprocedure te starten voor de versiewijziging en blijft de standaard SIKB0102 in de nieuwe versie 4.4 verplichten aan de overheid.

GWSW (versie 1.6.1)

Op 22 augustus 2024 heeft Stichting RIONED bij het bureau Forum Standaardisatie de standaard [GWSW](#) aangemeld om deze in de nieuwe versie (1.6.1) te blijven verplichten aan de overheid via plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst.

GWSW is een woordenboek over systemen en processen op het gebied van stedelijk (afval)waterbeheer, zoals stedelijk wateren en riolering. Door scherp afgesproken termen en begrippen te gebruiken kan informatie makkelijk en foutloos tussen gemeenten, waterschappen en bedrijven worden uitgewisseld. En dat is belangrijk om in controle te zijn. Dankzij GWSW kunnen kwalitatieve beslissingen genomen worden over waterbeheer in steden.

De nieuwe versie 1.6.1 bevat ten opzichte van versie 1.5.2 een – best forse – set kleine wijzigingen in het woordenboek, het informatiemodel, definities en terminologie. Zie https://data.gsw.nl/model_log/1.6.1.

Bovendien is in de overgang van versie 1.5.2 naar 1.6 een nieuw deelmodel Kengetallen toegevoegd. Die toevoeging heeft geen invloed op de bestaande deelmodellen; het faciliteert een nieuwe toepassing voor het maken van afvalwaterprognoses op basis van kengetallen en afvoerrelaties (zie <https://stichtingrioned.github.io/gsw-kengetallen>). De andere deelmodellen blijven onveranderd, waardoor de impact van de toevoeging op applicaties en externe processen verwaarloosbaar is.

In de overgang van versie 1.6 naar 1.6.1 is als onderdeel van de set wijzigingsvoorstellen ook een en ander al toegevoegd en aangepast in voorbereiding op nieuwe deelmodellen Persleidingen, Maatregelen en Gemalen die in 2025 in behandeling komen. Ook deze wijzigingen hebben geen invloed op externe (beheer)applicaties en in die zin is de impact van de set wijzigingsvoorstellen als klein te bestempelen.

Het Bureau Forum Standaardisatie heeft op 23 augustus 2024 [geconstateerd](#) dat de wijzigingen in de nieuwe versie van de standaard geen dusdanige impact heeft dat een separate toetsingsprocedure nodig is. Forum Standaardisatie ziet in de aangeleverde

gegevens geen reden een toetsingsprocedure te starten voor de versiewijziging en blijft de standaard GWSW in de nieuwe versie 1.6.1 verplichten aan de overheid.

3F. Voortgang lopende procedures

[Bijlage: geen]

1. Betere gegevensuitwisseling

a. Nieuwe versie NLRs aanbevelen aan de overheid

De Stichting Revit Standards (SRS) heeft het wijzigingsverzoek voor NLRs op 16 oktober 2022 ingediend. Het verzoek richt zich op de versiewijziging naar 3.0.1 en het toekennen van het predicaat 'uitstekend beheer'. Op basis van het [intakeadvies](#) heeft het Forum Standaardisatie op 27 september 2023 besloten de aanmelding in procedure te nemen.

De uitkomst van het expertonderzoek van 7 februari 2024 is vastgelegd in een [expertadvies](#), waarop in [de openbare consultatie](#) van 17 juni 2024 tot en met 15 juli 2024 twee reacties zijn ontvangen. Op basis van het expertadvies, de reacties uit de openbare consultatie en inzichten van de leden van het Forum Standaardisatie zelf is een concept-Forum advies opgesteld. Deze is besproken in de Stuurgroep open standaarden van 12 september 2024 ter voorbereiding van de vergadering van het Forum Standaardisatie van 2 oktober 2024. Naar aanleiding hiervan en na afstemming met de indiener heeft SRS aangegeven het wijzigingsverzoek in te trekken voor verdere behandeling, dit in afwachting van vaststelling van de volgende versie van NLRs.

b. SBOMS

Forum Standaardisatie heeft een aanmelding ontvangen om te toetsen of de Software Bill of Materials (SBOM)-standaarden CycloneDX en SPDX (kortweg: SBOMS) geschikt zijn om te verplichten aan de overheid ('Pas toe of leg uit'-verplichting). Een SBOM is een standaard voor het op een lijst vastleggen van alle onderdelen die in een softwareproduct zitten. Dit helpt bij het controleren van kwetsbaarheden of licentieproblemen en om de veiligheid en betrouwbaarheid van de software te waarborgen.

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft SBOMS op 25 juni 2024 aangemeld bij het Bureau Forum Standaardisatie. Het intakegesprek wordt thans ingepland. De verwachting is het intakeadvies eind 2024 of begin 2025 voor te leggen aan het Forum Standaardisatie.

c. NL GOV profile for CloudEvents

Forum Standaardisatie heeft een aanmelding ontvangen om te toetsen of de standaard NL GOV profile for Cloudevents (kortweg: Cloudevents) geschikt is om te verplichten aan de overheid ('Pas toe of leg uit'-verplichting). Cloudevents is een standaard die het mogelijk maakt een wijziging in een gegevensbestand op een standaard manier te kunnen delen. Hierdoor wordt het gemakkelijker om systemen van verschillende leveranciers en organisaties met elkaar te laten communiceren over deze wijzigingen. De standaard is een profiel op de

internationale, open beheerde [CloudEvents-standaard](#) en specifiek ontworpen voor de praktijk bij de Nederlandse overheden.

Logius heeft Cloudevents op 23 augustus 2024 aangemeld bij het Bureau Forum Standaardisatie. Het intakegesprek wordt thans ingepland. De verwachting is het intakeadvies eind 2024 of begin 2025 voor te leggen aan het Forum Standaardisatie.

d. Tweedimensionale ontwerptekeningen NLCS

Forum Standaardisatie toetst of de nieuwe versie van de [Nederlandse CAD Standaard](#) (NLCS), versie 5.0, geschikt is voor opname op de 'Pas toe of leg uit'-lijst. NLCS zorgt voor meer eenheid in tweedimensionale ontwerptekeningen (bouwen en wonen). Daarnaast wordt getoetst of de beheerorganisatie [digiGO](#) in aanmerking komt voor het predicaat 'uitstekend beheer'.

De expertbijeenkomst heeft plaatsgevonden op dinsdag 17 september 2024. Na het opstellen van het expertadvies en het plaatsvinden van de internetconsultatie volgt naar verwachting agendering in een vergadering van het Forum Standaardisatie in de eerste helft van 2025.

2. Veiliger internet

e. Adressering van ICT-systemen binnen een netwerk IPv6 en IPv4

Forum Standaardisatie toetst of het functioneel toepassingsgebied voor IPv6 kan en moet worden verduidelijkt. IPv6 bepaalt dat ieder ICT-systeem binnen een netwerk een uniek nummer (IP-adres) heeft; hierdoor kunnen ICT-systemen elkaar herkennen en onderling data uitwisselen.

Forum Standaardisatie is op 6 mei 2020 akkoord gegaan om een procedure te starten voor het verduidelijken van het functioneel toepassingsgebied op basis van de aanbevelingen uit het [evaluatie-onderzoek van IPv6 en IPv4](#) (2020). Een adoptievraag uit najaar 2023 is een directe aanleiding om uitvoering te geven aan de aanbeveling uit de evaluatie van 2020.

Extra onderdeel van de expertbijeenkomst was het consulteren van experts over stimuleren van adoptie via verzwaren van de huidige verplichtingen van IPv6. De expertbijeenkomst heeft plaatsgevonden op 11 april 2024. [De openbare consultatie over het expertadvies](#) loopt van vrijdag 6 september tot en met vrijdag 4 oktober.

f. Automatiseren van uitgifte van certificaten ACME

Forum Standaardisatie toetst of Automatic Certificate Management Environment (ACME) (automatiseren van uitgifte van certificaten) geschikt is voor opname op de 'Pas toe of leg uit'-lijst. Een uitgebreid expertonderzoek is aangewezen om de standaard te toetsen aan de criteria voor opname op de lijst open standaarden. Onderdeel van dit expertonderzoek is om te onderzoeken om de standaard te verplichten aan de overheid (via 'Pas toe of leg uit'-verplichting) of aan te bevelen aan de overheid.

De expertbijeenkomst wordt thans gepland. Na het opstellen van het expertadvies en het plaatsvinden van de internetconsultatie volgt naar verwachting agendering in een vergadering van het Forum Standaardisatie in de eerste helft van 2025.

3. Meer toegang en openbaarheid

g. Eenduidig beschrijven van begrippen NL-SBB

Forum Standaardisatie toetst of Standaard voor het beschrijven van begrippen (NL-SBB) geschikt is voor opname op de 'Pas toe of leg uit'-lijst. NL-SBB geeft aan hoe begrippen in een begrippenlijst, taxonomie of thesaurus eenduidig worden beschreven. Daarnaast wordt getoetst of de beheerorganisatie Geonovum in aanmerking komt voor het predicaat 'uitstekend beheer'. Een beperkt expertonderzoek is aangewezen om de nieuwe versie van de standaard te toetsen aan de criteria voor opname op de lijst.

De expertbijeenkomst vindt plaats op donderdag 17 oktober 2024. Na het opstellen van het expertadvies en het plaatsvinden van de internetconsultatie volgt naar verwachting agendering in een vergadering van het Forum Standaardisatie in de eerste helft van 2025.

3G. Voortgang doorontwikkeling lijsten standaarden

[Bijlage: geen]

Onderzoek borgen actualiteit standaarden (versies)

In de vergadering van het Forum Standaardisatie van 27 september 2023 stemde het Forum in met het uitvoeren van aanvullend onderzoek naar het borgen van actualiteit van standaarden (versies) op lijst open standaarden. Het onderzoek is inmiddels nagenoeg afgerond. De verwachting is de uitkomsten van het onderzoek voor te leggen aan het Forum Standaardisatie in de vergadering van begin 2025, tezamen met enkele voorstellen om de desbetreffende procedures van het Forum Standaardisatie daarop aan te passen.

Het onderzoek onderzoekt verschillende mechanismes om kleine versiewijzigingen met geringe impact op de eindgebruikers te kunnen doorvoeren op de lijst open standaarden zonder dat een gehele toetsingsprocedure hiervoor wordt aangewend, maar wel met behoud van de zorgvuldigheid van het Forum Standaardisatie en binnen de bestuurlijke en besluitvormende context waarbinnen het Forum Standaardisatie opereert.